V A J E 3. – Kodiranje

1. Ponazorite delovanje KMP algoritma tako, da poiščete vzorec p =ACACA v besedilu t =ACACTACGACACACA.

q	0	1	2	3	4	2	0	0	1	2	0	0	1	2	3	4	5	3	4
i	1	2	3	4	5	5	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13	14	14	15
p[q+1]	A	C	A	C	A	A	A	A	C	A	A	A	C	A	C	A	E	C	A
t[i]	A	C	A	C	T	T	T	A	C	G	G	A	C	A	C	A	C	C	A
match	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

i=n STOP

p	A	C	A	C	A
π	0	0	1	2	3
	1	2	3	4	5

q>0 in znaka zaporedij nista enaka (while loop): vzami za q = π[q]
π[4] je 2. Spet preveri pogoj.
q=0 zato se while preneha. Znaka nista enaka, zato gre v naslednjo iteracijo for zanke ⇒ poveča i, a ne tudi q.

```
def KMP(p, t):
    n = |t|, m = |p|, r = []
    π = ConstructPi(p)
    q = 0
    for i = 1 .. n do
        while q > 0 and p[q+1] ≠ t[i] do
            q = π[q]
        if p[q+1] = t[i] then
            q++
        if q = m then
            r += r[i-q+1]
    return r
```

q = m zato v r doda indeks znaka, ki je začel ujemanje (t.j. v tem primeru $i-q+1 = 13-5+1 = 9$

žakaj ne 14? Takoj ko se poveča q se to preveri, preden se poveča i.

2. Zgradite priponsko drevo za tekst t =ATTTGCCG.

   (a) Ali tekst vsebuje vzorec p =TT? Kje?

   (b) Ali tekst vsebuje vzorec p =CGT? Kje?

1. Izpišeš vse pripone besedila: (|t|+1)

1	A	T	T	T	G	C	C	G	$
2	T	T	T	G	C	C	G	$	
3	T	T	G	C	C	G	$		
4	T	G	C	C	G	$			
5	G	C	C	G	$				
6	C	C	G	$					
7	C	G	$						
8	G	$							
9	$								

2. Izgradiš drevo v vrstnem redu (abecednem):

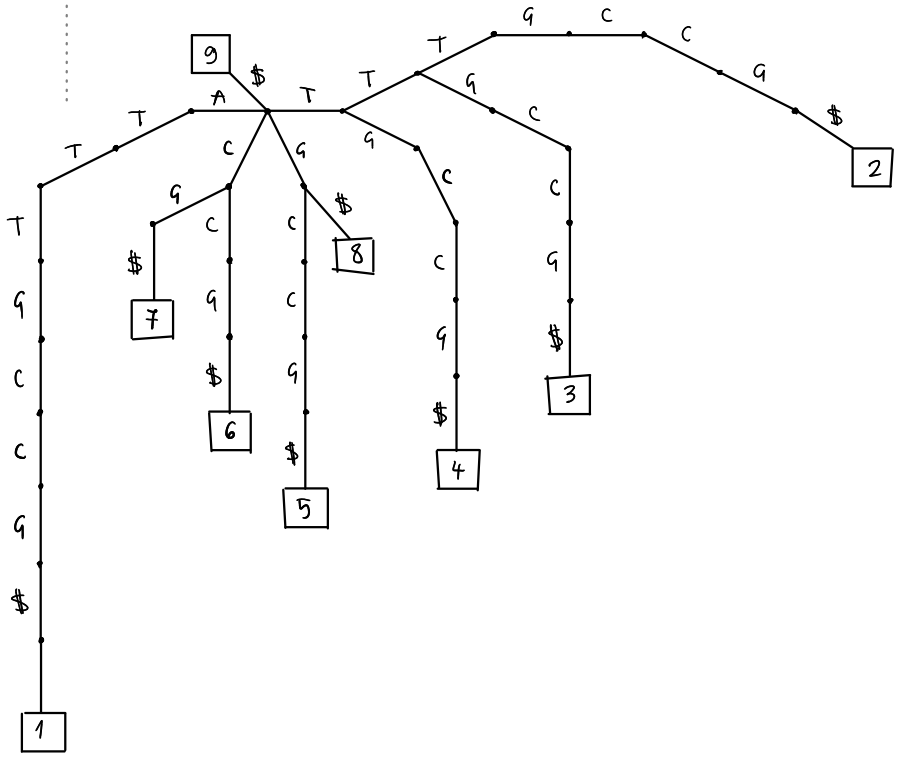

a) Spustimo se po drevesu do listov; če je razvejitev, vzamemo za rezultat vse možne liste.

Za TT je to indeks 2 in 3.

b) Za CGT je to indeks ... ni ga.

3. Zgradite priponsko polje za tekst iz naloge 2 in odgovorite na enaki vprašanji kot v nalogi 2.

Indekse listov drevesa zapišemo v polje po vrstnem redu: Za iskanje vzorca uporabimo bisekcijo.

9	1	7	6	8	5	4	3	2
1	2	3	4	5	6	7	8	9

a) "TT" 1. Srednji indeks je 5, list/pripona 8 = "G$". Primerjamo vzorec: G$ < TT ⇒ glej desno.

2. Srednji indeks je 4 (vzamemo levega): TG... < TT ⇒ desno.

G je "manjši" od T

~~9~~	~~1~~	~~7~~	~~6~~	~~8~~	5	4	3	2
				5	6	7	8	9

3. 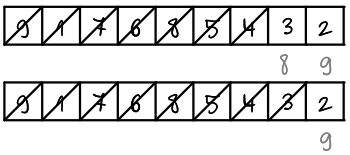

Srednji indeks je 3: TTG... = TT ⇒ ujemanje, ampak glej naprej; desno.

Indeks 2: TTT... = TT ⇒ ujemanje! Zmanjkalo polja.

b) Analogno.

---

4. Dano imamo besedilo t =ATTTGCCG.

(a) Zakodirajte besedilo z uporabo Huffmanovega algoritma.
(b) Zakodirajte besedilo z uporabo Burrows-Wheeler kompresije.
(c) Iz dobljene kode pridobite originalen text t.

a) $t_A = 1$, $t_C = 2$, $t_G = 2$, $t_T = 3$, $t_\$ = 1$

Iz frekvenc izgradimo drevo.

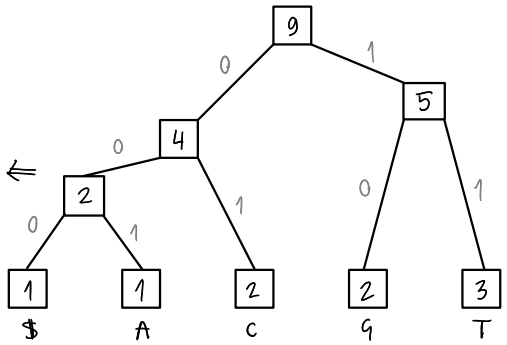

Kode:

A	001
C	01
G	10
T	11
$	000

Št. bitov po kodiranju: $t_A \times |HE(A)| + \dots$
$= t_A \times 3 + t_C \times 2 + t_G \times 2 + t_T \times 2 + t_\$ \times 3 = 3 + 4 + 4 + 6 + 3$
$= 20$-bitov

---

b) ① BWT ② MTF ③ HE

Pripone razvrstimo pa abecednem vrstnem redu. Zadnji stolpec je rezultat naše transformacije:

9	$ ...	G
1	A ...	$
6	C C ...	G
7	C G ...	C
8	G $ ...	C
5	G C ...	T
4	T G ...	T
3	T T G ...	T
2	T T T ...	T

①

1	A	T	T	T	G	C	C	G	$
2	T	T	T	G	C	C	G	$	T
3	T	T	G	C	C	G	$	A	T
4	T	G	C	C	G	$	A	T	T
5	G	C	C	G	$	A	T	T	T
6	C	C	G	$	A	T	T	T	G
7	C	G	$	A	T	T	T	G	C
8	G	$	A	T	T	T	G	C	C
9	$	A	T	T	T	G	C	C	G

⇒ BWT(t) = G $ G C C T T T

Zdaj je v lepši obliki za stiskanje.

Po vrsti BWT(t) vzemamo znake in jih dajemo na vrh, ostale premaknemo dol, da zapolnimo luknjo.

②

1	$	G	$	G	C	C	T	T	T
2	A	$	G	$	G	:	C	:	:
3	C	A	A	A	$		G		
4	G	C	C	C	A		$		
5	T	T	T	T	T		A		
		4	2	2	4	1	5	1	1

Vrstica iz katere smo vzeli znak.

⇒ MTF(BWT(t)) = 422411511

Znebili smo se enega znaka ⇒ krajše kodiranje!

---

③ $t_1 = 3$, $t_2 = 2$, $t_4 = 2$, $t_5 = 1$

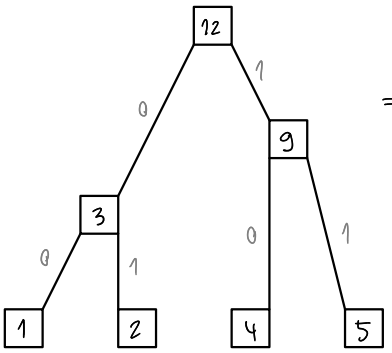

⇒

Kode:	
1	00
2	01
4	10
5	11

Št. bitov po kodiranju: $(3+2+2+1) \times 2 =$
$= 8 \times 2 = 16$-bitov

4 manj kot v (a)!

---

c) encoded(t) = 1 0 0 1 0 1 1 0 0 0 1 1 0 0 0 0
4 2 2 4 1 5 1 1

Uporabimo MTF tabelo

Ali pa pač preberemo prvo vrstico.

1	$	G	$	G	C	C	T	T	T
2	A	$	G	$	G	G	C	C	C
3	C	A	A	A	$	$	G	G	G
4	G	C	C	C	A	A	$	$	$
5	T	T	T	T	T	T	A	A	A
		4	2	2	4	1	5	1	1

Pove kaj izberemo v prejšnjem stolpcu

⇒ dobimo G $ G C C T T T.

⇒ Iz tabele po vrsti glede na številke vzemamo prve znake besede:

$	T	T	T	T	G	C	C	G
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	T	T	T	G	C	C	G	$

Originalno besedilo.

9	$ ...	G
1	A ...	$
6	C C ...	G
7	C G ...	C
8	G $ ...	C
5	G C ...	T
4	T G ...	T
3	T T G ...	T
2	T T T ...	T